

Wijzigingen jaarrekening 2026

The better the question. The better the answer. The better the world works.

Shape the future
with confidence

Binnenkort worden de jaarrekeningen 2026 opgemaakt en inmiddels zijn de meeste veranderingen voor 2026 en verder ook al bekend. Een goede voorbereiding is het halve werk, en daarom bevat deze publicatie de belangrijkste nieuwe bepalingen voor de jaarrekening 2026.

Voor de specifieke verwijzingen naar de nieuwe regelgeving verwijzen we naar het overzicht aan het einde van dit artikel. In dit artikel zijn geen wijzigingen besproken die van toepassing zijn voor specifieke sectoren.

Jaarrekeningen opgesteld op basis van EU-IFRS in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW

Deze wijziging is relevant voor rechtspersonen die hun geconsolideerde en/of enkelvoudige jaarrekening opstellen op basis van EU-IFRS. Alle alinea's in de Richtlijnen die in aanvulling op de toepassing van EU-IFRS relevant zijn, zijn overgebracht naar een (nieuwe) Richtlijn 105 "Jaarrekeningen opgesteld op basis van EU-IFRS in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW".

Naast deze verplaatsing naar Richtlijn 105 heeft de RJ een tweetal onderwerpen genuanceerd. Het gaat om:

- gebeurtenissen na balansdatum; en
- vermelding van gemiddeld aantal werknemers.

Gebeurtenissen na balansdatum

In de Richtlijnen was opgenomen dat een rechtspersoon die combinatie 3 of 4 toepast slechts die effecten van gebeurtenissen na balansdatum diende te verwerken in de jaarrekening die blijken tot het moment dat de jaarrekening wordt opgemaakt ("date of authorisation for issue").

Daarbij was expliciet opgenomen dat effecten van gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening en nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum niet worden verwerkt; dit behoefde wat nuanceren. Volgens artikel 2:362 lid 6 BW worden gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen van de jaarrekening verwerkt in de jaarrekening voor zover dat onontbeerlijk is voor het inzicht. EU-IFRS gaat niet in op de periode na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen van de jaarrekening. Indien deze situatie zich voordoet, kan het bestuur besluiten de jaarrekening opnieuw op te maken rekening houdend met de effecten van deze gebeurtenissen. Daarnaast dienen beursgenoteerde rechtspersonen de bepalingen die zijn opgenomen in artikel 5:25c lid 7 Wft in acht te nemen; dit artikel verplicht een beursgenoteerde rechtspersoon om onmiddellijk een bericht openbaar te maken als na algemeen verkrijgbaar stellen van de jaarrekening, maar voor de vaststelling ervan, nieuwe feiten of omstandigheden bekend worden.

Vermelding van gemiddeld aantal werknemers

In artikel 2:362 lid 9 BW zijn bepaalde artikelen en afdelingen van Titel 9 Boek 2 BW van toepassing verklaard indien jaarrekeningen op basis van EU-IFRS worden opgesteld. Dit speelt met name indien de enkelvoudige jaarrekening wordt opgesteld op basis van EU-IFRS of indien de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening op basis van EU-IFRS wordt opgesteld. In de praktijk bestaan verschillende visies over de vraag of het toelichtingsvereiste met betrekking tot het gemiddeld aantal werknemers (art. 2:382 BW) ook van toepassing is op een geconsolideerde jaarrekening die is opgesteld op basis van EU-IFRS.

De RJ is van oordeel dat dit wel het geval is, omdat dit toelichtingsvereiste niet alleen betekenis heeft voor een enkelvoudige jaarrekening, maar ook voor een geconsolideerde jaarrekening; dit is nu in de Richtlijnen verduidelijkt.

Gebeurtenissen balansdatum; classificatie preferent dividend

De wijziging in Richtlijn 160 Gebeurtenissen na balansdatum verduidelijkt dat preferente dividenden als een verplichting op balansdatum worden opgenomen wanneer er voldoende uitkeerbaar eigen vermogen aanwezig is en uitkering op grond van de statuten verplicht is.

De RJ heeft verduidelijkt dat moet worden beoordeeld of wordt voldaan aan de wettelijke uitkeringstoets. Dit betekent dat als de jaarrekening voldoende ingehouden winsten laat zien, het op het eerste gezicht lijkt alsof er voldoende uitkeerbaar eigen vermogen beschikbaar is. Volgens het Nederlandse recht moet het bestuur echter ook de uitkeringstoets uitvoeren, waarbij rekening wordt gehouden met de verwachte liquiditeits- en solvabiliteitspositie na de uitkering. Als het bestuur concludeert dat de vennootschap na uitbetaling van het preferente dividend haar schulden niet langer zal kunnen blijven voldoen, is uitkering van preferent dividend niet toegestaan, ook al lijkt de jaarrekening aan te geven dat dit wel mogelijk is. In dat geval wordt op balansdatum geen verplichting opgenomen.

Kosten groot onderhoud

De verduidelijking in Richtlijn 212 Materiële vaste activa betreft de verwerking van wijzigingen in de geschatte kosten of de timing van groot onderhoud wanneer gebruik wordt gemaakt van een voorziening voor groot onderhoud. Dergelijke wijzigingen kwalificeren als een schattingswijziging. Dit kan zich voordoen wanneer groot onderhoud eerder moet worden uitgevoerd dan verwacht of duurder uitvalt, waardoor het tijdstip of de omvang van de voorziening verandert.

In de praktijk betekent dit dat het effect prospectief wordt verwerkt, over de resterende opbouwperiode van de voorziening en dus dat toekomstige lasten in de winst-en-verliesrekening worden aangepast. Dit betekent dat geen retrospectieve inhaalcorrecties worden verwerkt voor voorgaande perioden.

Deze verwerking sluit aan bij de algemene behandeling van schattingswijzigingen.

Voorbeeld:

- De totaal ingeschatte kosten voor groot onderhoud zijn: 1.000.
- De opbouwperiode is 5 jaar.
- De jaarlijks op te nemen last in de winst-en-verliesrekening is 200.
- Na twee jaar wijzigen de geschatte kosten voor groot onderhoud naar 1.200.

De wijziging wordt als volgt verwerkt:

Jaar	Initiële schatting voorziening	Wijziging schatting voorziening
1	200	200
2	400	400
3	600	667*
4	800	934
5	1.000	1.200

- $1.200 / -400 = 800$ voorziening die nog opgebouwd moet worden.
- $800 / 3 = 267$ jaarlijkse last in de winst-en-verliesrekening voor de resterende 3 jaar.
- dat betekent dat aan het eind van het derde jaar de voorziening $400 + 267 = 667$ moet zijn.

Financiële vaste activa: overgang van kostprijs naar nettovermogenswaarde

Indien de deelnemende rechtspersoon de deelneming aanvankelijk heeft gewaardeerd tegen kostprijs (of actuele waarde) en vervolgens invloed van betekenis verkrijgt op het operationele en financiële beleid van de deelneming, moet vanaf dat moment de nettovermogenswaardemethode worden toegepast (RJ 214.401). Dit betekent dat op dat moment de nettovermogenswaarde van de gehele deelneming moet worden vastgesteld. Voor de verwerking van het verschil tussen de nettovermogenswaarde en de eerdere boekwaarde van het reeds gehouden belang heeft de RJ een verduidelijking aangebracht en geldt het volgende:

- Voor zover de meerwaarde van de deelneming voortvloeit uit herwaarderingen van de deelneming, moeten niet-gerealiseerde herwaarderingen die na de verkrijging hebben plaatsgevonden, overeenkomstig de grondslagen van de deelnemende rechtspersoon, worden verwerkt in een herwaarderingsreserve of in een wettelijke reserve deelnemingen.

- Voor zover de meerwaarde van de deelneming voortvloeit uit niet-uitgekeerde winsten die door de deelneming na de verkrijging zijn gerealiseerd, moeten deze niet-uitgekeerde winsten overeenkomstig de grondslagen van de deelnemende rechtspersoon worden opgenomen in een wettelijke reserve deelnemingen, voor zover en in de mate waarin deze winsten niet zonder beperkingen kunnen worden uitgekeerd.
- Voor zover de meerwaarde niet in een herwaarderingsreserve en/of een wettelijke reserve deelnemingen hoeft te worden opgenomen, moet deze meerwaarde worden verwerkt in de overige reserves (RJ 214.510).

Vorraden: toelichting

Een verduidelijking in RJ 220 Voorraden heeft betrekking op de toelichting van de kosten van voorraden die als last in de winst-en-verliesrekening zijn verwerkt. In de praktijk bestaat onduidelijkheid over wat precies moet worden toegelicht en daarom heeft de RJ verduidelijkt waar deze toelichting precies op ziet en hoe het betreffende bedrag moet worden bepaald.

Wat moet worden toegelicht, zijn de kosten die eerder onderdeel uitmaakten van de waardering van de voorraden en die vervolgens via verkoop als last in de winst-en-verliesrekening zijn verwerkt. Hoewel dit sterk lijkt op de kostprijs van de omzet, is het niet hetzelfde. De kostprijs van de omzet kan namelijk ook posten omvatten zoals niet-toegerekende indirecte productiekosten of abnormale productiekosten. Door de verduidelijking van de RJ wordt voorkomen dat het toe te lichten bedrag automatisch gelijk wordt gesteld aan de kostprijs van de omzet.

Deze toelichting is uitsluitend van toepassing voor grote rechtspersonen. Middelgrote rechtspersonen zijn vrijgesteld van deze toelichting.

Inkoop eigen aandelen

De RJ heeft in het kader van het beter toegankelijk maken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving Richtlijn 240 “Eigen vermogen” herschreven. Daarnaast is een verduidelijking aangebracht in de bepalingen omtrent de verwerking van de inkoop van eigen aandelen. Verduidelijkt is dat de verkrijgingsprijs of boekwaarde van ingekochte eigen aandelen in mindering wordt gebracht op de vrije reserves of statutaire reserves, mits de statuten dit toestaan. De bewoording van alinea 214 uit Richtlijn 240 volgens jaareditie 2025 kon de indruk wekken dat de verkrijgingsprijs of boekwaarde ook in mindering mocht worden gebracht op de wettelijke reserves, hetgeen niet het geval is.

Schulden: schending convenanten en classificatie langlopende schulden

De RJ heeft verduidelijkt in welke situaties langlopende leningen waarvoor op of vóór balansdatum sprake is van een schending van convenanten, toch als langlopend mogen worden geclassificeerd. Wanneer echter op of vóór balansdatum een waiver is verkregen of een herstelperiode van meer dan twaalf maanden is overeengekomen, blijft classificatie als langlopend van toepassing.

Indien pas ná balansdatum overeenstemming met de financier wordt bereikt, bestaat een keuze ten aanzien van de classificatie: de lening kan dan als kortlopend of als langlopend worden geclassificeerd. Wanneer wordt gekozen voor classificatie als langlopend, dient deze keuze in de toelichting te worden vermeld.

Tot slot geldt dat wanneer gedurende het boekjaar of in de periode tussen balansdatum en het opmaken van de jaarrekening sprake is van een schending van convenanten, of wanneer de convenanten slechts nipt worden nageleefd, dit dient te worden toegelicht. Daarnaast moeten de belangrijkste voorwaarden, de relevante bepalingen en het daarmee samenhangende bedrag worden vermeld.

Latente belastingen bij de eerste verwerking van bepaalde activa en/of passiva

RJ-Uiting 2025-2 is relevant voor een rechtspersoon die een actief en/of passief verkrijgt in een transactie waarbij de kostprijs afwijkt van het fiscaal aftrekbaar bedrag en er geen sprake is van een overname waarop Richtlijn 216 “Fusies en overnames” van toepassing is. Gedacht kan worden aan transacties waarbij de aandelen van een vennootschap worden overgenomen en deze vennootschap slechts één of een beperkt aantal activa bevat, waarbij geen sprake is van een geïntegreerd geheel van activiteiten, activa en/of verplichtingen, dat in staat is tot het genereren van opbrengsten. Denk bijvoorbeeld aan een onroerend goed BV. Fiscaal wordt in deze situatie soms verdergegaan met de historische fiscale boekwaarde en is het meerdere dat betaald is voor de aandelen fiscaal niet aftrekbaar.

Onder IFRS (IAS 12.15 en IAS 12.24) geldt een verplichte uitzondering voor het opnemen van latente belastingen voor tijdelijke verschillen in dit soort situaties (aangeduid als “the initial recognition exception” ofwel IRE). Deze uitzondering is nu expliciet opgenomen in Richtlijn 272 “Belastingen naar de winst”, maar ondernemingen zijn niet verplicht om deze uitzondering toe te passen.

Met andere woorden het is nog steeds toegestaan om uitgestelde belastingen op te nemen voor dergelijke tijdelijke verschillen, zolang deze zullen leiden tot verschuldigde of terugvorderbare belasting in toekomstige perioden bij het realiseren of afwikkelen van het actief of de verplichting. Dit kan op het moment van opnemen van het actief/de activa niet leiden tot het verantwoorden van resultaat.

Rentekosten

De kernboodschap van de wijziging in RJ 273 Rentekosten is dat betalingskortingen in contracten met klanten niet langer in RJ 273 worden behandeld, om de consistentie te verbeteren, aangezien de verwerking van betalingskortingen al zijn opgenomen in RJ 270 Opbrengstverantwoording.

Bij de beoordeling van betalingskortingen wordt eerst vastgesteld of sprake is van een significante financieringscomponent. Als dat het geval is, wordt de transactieprijs aangepast voor de tijdswaarde van geld.

Wanneer geen sprake is van een significante financieringscomponent, wordt de betalingskorting aangemerkt als variabele vergoeding.

In de praktijk betekent dit dat, wanneer wordt verwacht dat een substantieel deel van de klanten, bijvoorbeeld 40%, vroegtijdig zal betalen en daardoor in aanmerking komt voor de korting, de geschatte korting direct wordt verwerkt in de transactieprijs en dus leidt tot een lagere omzet. Hierdoor wordt niet eerst een hoger bedrag aan omzet verantwoord dat mogelijk op een later moment weer moet worden teruggedraaid.

**Op aandelen gebaseerde betalingen:
inperking van de vrijstelling en
overgangsregeling**

In de RJ-bundel 2026 is een wijziging in de toepasselijkheid van de vrijstellingsregeling in RJ 275 opgenomen. De vrijstelling kan alleen nog maar worden toegepast voor op aandelen gebaseerde betalingen die afgewikkeld worden door een persoon of maatschappij die niet tot de consolidatiekring van de rechtspersoon behoort.

Voor klanten die gebruik maken van de vrijstelling vanwege het feit dat een maatschappij buiten de groep van de rechtspersoon het op aandelen gebaseerde plan geïnitieerd, maar (de groep van) de rechtspersoon wel zelf verantwoordelijk is voor de afwikkeling van de regeling heeft dit gevolgen. Als dergelijke regelingen niet gewijzigd zijn betekent dat dat door de rechtspersoon niet langer gebruik kan worden gemaakt van de vrijstelling. De op aandelen gebaseerde betaling moet dan overeenkomstig Richtlijn 275 verwerkt worden.

De RJ is van mening dat op aandelen gebaseerde betalingen die worden afgewikkeld door de rechtspersoon altijd verwerkt dienen te worden in overeenstemming met Richtlijn 275. Het feit dat sprake is van een initiëring van de op aandelen gebaseerde betaling door een persoon of maatschappij die niet tot de consolidatiekring van de rechtspersoon behoort, is volgens de RJ niet langer voldoende reden om gebruik te kunnen maken van de vrijstelling als de afwikkeling van het plan nog steeds door de rechtspersoon zelf gebeurt. Om de gevolgen van de inperking van de vrijstelling enigszins te verzachten heeft de RJ een overgangsregeling opgenomen.

De overgangsbepaling geldt voor lopende regelingen die per 1 januari 2026 voldoen aan de herziene vrijstelling én voldeden aan de (oude) vrijstelling zoals deze was opgenomen in de jaareditie 2025 van de RJ-bundel. Voor deze regelingen is het toegestaan om het verwerken van het financiële effect van de stelselwijziging in de vergelijkende cijfers achterwege te laten. In andere gevallen is aanpassing van de vergelijkende cijfers wel vereist.

**Toelichting kosten van assurance opdracht bij
duurzaamheidsrapportage**

De verduidelijking in RJ 390 Overige informatie in de toelichting betreft de wijze waarop de totale vergoeding voor de assurance-opdracht inzake duurzaamheidsrapportering moet worden toegelicht. Ondernemingen kunnen ervoor kiezen deze vergoeding afzonderlijk toe te lichten of deze op te nemen in het totaalbedrag van de vergoedingen voor andere controleopdrachten.

Wanneer een onderneming ervoor kiest de vergoeding op te nemen in het totaal van de vergoedingen voor andere controleopdrachten, beveelt de RJ aan om de omschrijving “totale vergoedingen voor overige assurance-opdrachten” te gebruiken omdat werkzaamheden met betrekking tot duurzaamheidsrapportering een assurance-opdracht vormen en geen controleopdracht. De benaming dient daarom aan te sluiten bij de aard van de verleende dienst.

Nieuwe regelgeving	Nieuwe regelgeving
Jaarrekeningen opgesteld op basis van EU-IFRS in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW*	RJ 105
Gebeurtenissen na balansdatum; classificatie preferent dividend	RJ 160
Kosten groot onderhoud	RJ 212
Financiële vaste activa: overgang van kostprijs naar netto-vermogenswaarde	RJ 214
Voorraden: toelichting	RJ 221
Inkoop eigen aandelen	RJ 240
Schulden: schending convenanten en classificatie langlopende schulden	RJ 254
Latente belastingen bij eerste verwerking van bepaalde activa en/of verplichtingen	RJ 272
Rentekosten	RJ 273
Op aandelen gebaseerde betalingen: inperking van de vrijstelling en overgangsregeling	RJ 275
Toelichting kosten van assurance opdracht bij duurzaamheidsrapportage	RJ 390
Wijzigingen als gevolg van aanpassingen in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo)	RJ-Uiting 2025-6; RJ 660 definitieve Richtlijn

EY | Building a better working world

EY is building a better working world by creating new value for clients, people, society and the planet, while building trust in capital markets.

Enabled by data, AI and advanced technology, EY teams help clients shape the future with confidence and develop answers for the most pressing issues of today and tomorrow.

EY teams work across a full spectrum of services in assurance, consulting, tax, strategy and transactions. Fueled by sector insights, a globally connected, multi-disciplinary network and diverse ecosystem partners, EY teams can provide services in more than 150 countries and territories.

All in to shape the future with confidence.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. EY member firms do not practice law where prohibited by local laws. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2026 EY Accountants B.V.
All Rights Reserved.

ED none.

This material has been prepared for general informational purposes only and is not intended to be relied upon as accounting, tax, legal or other professional advice. Please refer to your advisors for specific advice.

ey.com